

Sygn. akt III CZ 20/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)
SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)
SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku Banku [...] S.A.

w W.

przy uczestnictwie A.S.A. w upadłości układowej w T.

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 maja 2016 r.,

zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 2 lutego 2016 r.,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu skargi dłużnika na postanowienie referendarza sądowego o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z dnia 2 października 2016 r. nadał klauzulę wykonalności temu tytułowi, a Sąd Okręgowy w K. zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 lutego 2016 r. odrzucił, jako niedopuszczalne, zażalenie dłużnika na powyższe postanowienie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z art. 767^{3a} k.p.c. na postanowienie referendarza sądowego wydane w postępowaniu egzekucyjnym przysługuje skarga, której wniesienie nie powoduje utraty mocy zaskarżonego postanowienia, a sąd rozpoznając skargę orzeka jako sąd drugiej instancji stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu i wydaje postanowienie, w którym zaskarżone postanowienie referendarza utrzymuje w mocy albo je zmienia. Sąd Rejonowy rozpoznawał zatem skargę dłużnika na orzeczenie referendarza o nadaniu klauzuli wykonalności jako sąd drugiej instancji, wobec czego zgodnie z art. 394 i art. 394¹ k.p.c. na postanowienie tego Sądu nie służy zażalenie, co prowadziło do jego odrzucenia na podstawie art. 370 w zw. z art. 397 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.

W zażaleniu dłużnik zarzucił naruszenie art. 394 § 1, art. 398²² § 3 i art. 767³ a k.p.c. i wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności, toczące się w oparciu o przepisy zawarte w księdze trzeciej k.p.c. dotyczącej postępowania egzekucyjnego, nie jest postępowaniem egzekucyjnym ani postępowaniem rozpoznawczym, lecz autonomicznym postępowaniem pomocniczym o charakterze incydentalnym, do którego w kwestiach nieuregulowanych mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym (porównaj między innymi postanowienie z dnia 11 sierpnia 2005 r. III CNP 4/05, OSNC 2006/1/16). O tym, czy od wydanego w postępowaniu klauzulowym postanowienia służy zażalenie rozstrzyga art. 767⁴ § 1 k.p.c., zawarty w przepisach ogólnych dotyczących postępowania

egzekucyjnego, stanowiący, że zażalenie na postanowienie sądu przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. O takim wypadku stanowi między innymi art. 795 § 1 k.p.c., zgodnie z którym na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności przysługuje zażalenie. W świetle jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego zażalenie przysługuje tylko wtedy, gdy postanowienie co do nadania klauzuli wykonalności wydał sąd pierwszej instancji. Jeżeli natomiast takie postanowienie wydał sąd drugiej instancji, działający jako sąd pierwszej instancji, żaden środek odwoławczy nie przysługuje (porównaj między innymi postanowienia z dnia 15 czerwca 1966 r., I CZ 55/66, Biul. SN 1966/10/143, z dnia 17 lipca 2006 r. I UZ 12/06, OSNP 2007/15-16/257 i z dnia 2 października 2007 r. II CZ 73/07, OSNC-ZD 2008/C/76).

O tym, czy od postanowienia sądu przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego decyduje art. 394¹ k.p.c. W przypadku zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, o dopuszczalności zażalenia do Sądu Najwyższego decyduje art. 394¹ § 2 k.p.c. stanowiący, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Jak stwierdził Sąd Najwyższy, odrzucenie przez sąd drugiej instancji zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji nie jest rozpoznaniem zażalenia, w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. (porównaj postanowienia z dnia 14 listopada 2008 II PZ 34/08, OSNP 2010/11-12/140 i z dnia 24 kwietnia 2007 I BP 16/07, OSNP 2008/11-12/168), a zatem nie zachodzi przypadek wskazany w art. 394¹ § 2 in fine k.p.c. W tej sytuacji zażalenie do Sądu Najwyższego przysługiwałoby, gdyby sprawa, w której wydano takie postanowienie była sprawą, w której przysługuje skarga kasacyjna oraz gdyby postanowienie to uznać za kończące postępowanie w sprawie.

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności nie przysługuje skarga kasacyjna, gdyż skarga taka w ogóle jest niedopuszczalna w postępowaniu klauzulowym, w którym ma zastosowanie art. 767⁴ § 2 k.p.c. dotyczący postępowania egzekucyjnego (porównaj postanowienie Sądu

Najwyższego między innymi z dnia z 23 maja 2014 r., III CZ 15/14, nie publ., i przytoczone tam orzeczenia). Już zatem tylko z tego powodu nie przysługuje do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

Niezależnie od tego w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się także, że postanowienie sądu pierwszej ani drugiej instancji o nadaniu klauzuli wykonalności, jak również postanowienie sądu drugiej instancji wydane po merytorycznym rozpoznaniu zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji w tym przedmiocie nie są postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie (porównaj między innymi postanowienia z dnia 11 sierpnia 2005 r. III CNP 4/05, z dnia 27 stycznia 2006 r. III CZ 107/05, z dnia 4 października 2007 r. V CZ 54/07 i z dnia 23 marca 2011 r. V CZ 3/11, nie publ.). Nie jest także postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie tego sądu odrzucające zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, wobec czego nie podlega zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego (porównaj wskazane postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r. III CZ 107/05, nie publ.).

Z tych wszystkich względów nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie o nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. odrzucił zażalenie dłużnika jako niedopuszczalne.

kc

aj